

Osmanlı şiirinin uzun yolu...

Divan edebiyatı sahasında yetkin olduğu kadar önemli çalışmalarda bulunmuş Ahmet Atillâ Şentürk'ün uzun süredir baskısı bulunmayan çalışması 'Osmanlı Şiiri Antolojisi' yeniden basıldı. Şeyhoğlu ile başlayıp Osman Şems ile biten 57 şairden seçilmiş şiirlerden oluşan kitap, zevk sahibi, birikimli bir akademisyenin antolojisi.

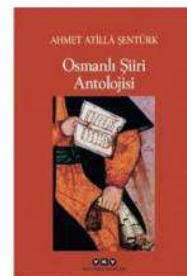
Hem antoloji hem de divan şiiri hep tartışmalı olmuştur bizde. Arap ve Fars şiirinden etkilenecek kendisine özgü bir karaktere kavuşan eski şiirimizi kavramsal olarak nasıl isimlendirceğimiz ve bu edebiyatı karşılayacak bir antolojiyi nasıl hazırlayacağımız da meseledir dünden bugüne. Ömrünü tamamladıktan sonra yeni şiirin konumlandırılabilmesi için de dönülüp bakılmıştır ona. Ziya Paşa'nın meşhur 'Şiir ve İnşa' makalesinde de sorulmuş başka bir soru vardır: "Osmanlıların şiiri nedir?" Artık bugün Osmanlı şiiri daha bir bütün olarak düşünülüyor. Zaten çok az insan dışında kimsenin ilgilendiği bir konu da değil. Türkiye'nin akademik ortamının da bu konuda özgün çalışmalar yapacak hali yok. Eski edebiyat, divan edebiyatı, Osmanlı edebiyatı aynı şeyi, geçmiş şiiri karşılıyor ortak kabulle.

Ahmet Atillâ Şentürk divan edebiyatı sahasında yetkin olduğu kadar önemli çalışmalarda bulunmuş bir akademisyen. Yıllar önce hazırladığı ve uzun süredir baskısı bulunmayan 'Osmanlı Şiiri Antolojisi' yeniden basıldı. Uzmanlığı yanında zevk sahibi, birikimli bir akademisyenin antolojisi bu. Şeyhoğlu ile başlayıp Osman Şems ile biten 57 şairden seçilmiş şiirlerden oluşuyor kitap. Revani, Sun'i, Muidi, Nihani, Agehi gibi şöhretli olmayan şairler yanında Necati Bey, Fuzuli, Baki, Nefi, Nabi, Nedim, Şeyh Galip gibi hem bilindik hem de farklı meşrepteki şairlere yer veriyor. Ömer Faruk Akün'ün meşhur divan edebiyatı maddesinde vurguladığı gibi binlerce şairin ve yüz binlerce divan sayfasının içinden böyle bir seçkiye inmek kolay değil elbette. Atillâ Şentürk, antolojiye yazdığı önsözde,

yöntem ve niyetini net bir şekilde ortaya koyuyor. Anlaşılmazlığa ve eskiliğe sıkıştırılmış şiire oldukça pratik bir yol çiziyor.

Seçtiği şairin kısa ve net biyografisini aktardıktan sonra şiiri sunuyor, sonra da onun bugünkü yaklaşık anlam karşılığını veriyor Şentürk. Bir kültür mitologyası da taşıyan bu şiirin kritik mitlerini son derece açık bir dille sayfalara aktarıyor. Böylece şiirin ilk ve sonuz, açık anlamları arasında gitme imkânını buluyor okur. Ayrıca başladığı yerden bittiği devre kadarki değişim ve dönüşümlere de şahit olabiliyor. Çünkü Osmanlı şiiri denildiği zaman tamtakır hep kendisini tekrar etmiş, özgünlük üretmemiş bir şiir olduğu yönünde önyargılar da var. Bir de kültürel coğrafya meselesi var elbette. Fuzuli'nin Bağdat'ta, Şeyhi'nin Ege'de Şeyh Galip ve Nedim'in İstanbul'da rengen bürünmesi gibi. Ayrıca araya serpiştirilen görsel malzemeler de bu şiirin algı kadar hayatla, diğer kültür alanları ile kurduğu etkileşimi gösteriyor.

Osmanlı şiiri gibi çok geniş bir coğrafya, uzunca bir zaman dilimi, Türkçenin farklı lehçelerinde can bulmuş bir şiiri 600 sayfalık bir antolojide yansıtmak elbette güç. Fakat her antoloji taşımak istediği bütün hakkında bir fikir vermek için vardır. Atillâ Şentürk'ün antolojisi iyi bir fikir olarak karşımızda duruyor. ■

OSMANLI Şiiri ANTOLOJİSİ

Ahmet Atillâ Şentürk
Yapı Kredi Yayınları,
2021
580 sayfa, 60 TL.